

Möte Äldrerådet i Lemland och Lumparland
Tid Måndagen den 27 maj 2024 kl. 12.40 – 13.58
Plats Kommungården, Lemland
Närvarande Gun Holmström, ordförande
Ann-Charlotte Sundblom, vice ordförande
Leo Löthman, ledamot
Anna-Lisa Sandell, ledamot
Jan-Olof Lindqvist, ledamot
Sara Schütten, sekreterare

12. Mötet öppnas

Ordföranden öppnade mötet och hälsade mötesdeltagarna välkomna.

13. Närvarande

Samtliga ledamöter var närvarande förutom Börje Lundberg. Leo Löthman anslöt sig till mötet kl: 13.03.

14. Val av protokolljusterare

Till protokolljusterare valdes Ann-Charlotte Sundblom och Anna-Lisa Sandell.

15. Föregående protokoll

Föregående protokoll från 15 april genomlästes. Ordföranden Gun Holmström tar på sig att se över protokollet ytterligare för att bedöma huruvida något fortsättningsvis behöver åtgärdas.

16. Information gällande Äldrerådets (ÄR) deltagande vid mötet med arbetsgruppen för revidering av äldreomsorgsplanen

ÄR bjöds in att den 13 maj delta i möte med arbetsgruppen för revideringen av äldreomsorgsplanen för att ge sitt utlåtande gällande planens förverkligande samt förslag på förbättringar. Vid mötet deltog från ÄR ledamöterna Börje Lundberg, Jan-Olof Lindqvist, Anna-Lisa Sandell samt ordföranden Gun Holmström. Ordföranden informerar övriga ledamöter om deltagandet i mötet med arbetsgruppen. ÄRs utlåtande finns att läsa i Bilaga 1 och ordföranden får i uppdrag att skicka utlåtandet till arbetsgruppen för revideringen av äldreomsorgsplanen.

17. Lumparlands äldreomsorgsplan

Lumparlands äldreomsorgsplan (se Bilaga 2) genomlästes och ÄR konstaterade att planen är till belåtenhet.

18. Information gällande den nya klientavgiftslagen

ÄR konstaterar att det behövs mer information gällande den nya klientavgiftslagen. Således bjuder ÄR in äldreomsorgschef Lisa Starrin till nästa möte för att ge information om ändringarna i lagen.

19. Kommunstyrelsens svar på paragraf 8 i föregående protokoll

Kommunstyrelsens svar på paragraf 8 i föregående protokoll genomlästes. ÄR konstaterar att det fått svar på frågan som ställdes i paragraf 8 i protokollet från mötet den 15 april

20. Information om hemserviceverksamheten

År 2020 gjorde Lemland ett sammandrag över hemserviceverksamheten som delas ut till klienterna. Ordföranden konstaterar att sammandraget i nuvarande utformning är för svårt för en gammal person att ta till sig. ÄR föreslår att informationen om hemserviceverksamheten i Lemland från år 2020 bör uppdateras och varje avsnitt bör dessutom få en egen publikation. Förslaget skickas till kommunstyrelsen för behandling.

21. Bänk/bänkar på populära promenadvägar

Det har kommit till kännedom att äldre önskar att kommunen tillhandahåller bänk/bänkar på populära promenadvägar, såväl i Lemland som Lumparland. Förslaget skickas till tekniska nämnden för information.

22. Övriga ärenden

Inga övriga ärenden togs upp.

23. Nästa möte

Nästa möte blir på kallelse.

24. Mötet avslutas

Mötet avslutades kl: 13.58

Vid protokollet

Sara Schütten
Vikarierande administratör på äldreomsorgskansliet

Justeras

Gun Holmström
Ordförande

Ann-Charlotte Sundblom
Protokolljusterare

Anna-Lisa Sandell
Protokolljusterare

Äldrerådets utlåtande gällande Lemlands kommuns äldreomsorgsplan

Måndagen den 13.5.2024 var Äldrerådet inbjuden till ett möte med arbetsgruppen för revideringen av äldreomsorgsplanen i Lemland.

Äldreomsorgsplanen är ett viktigt dokument i arbetet med att fortlöpande förbättra och utveckla äldreomsorgens service.

Vi tillfrågades om Äldrerådets (ÄR) syn på hur äldreomsorgsplanen förverkligats och fick även komma med förslag på förbättringar.

Nuvarande ÄR är nytillsatt och har endast haft ett protokollfört möte. Av Lemlands ledamöter har två suttit i det tidigare ÄR och två helt nya. Av Lumparlands två ledamöter är en ny och en suttit i det tidigare äldrerådet. Dessa tre fick äldreomsorgsplanen tillsänd en knapp vecka innan mötet och har ännu inte hunnit sätta sig in i alla frågor.

Planen skall revideras vart fjärde år

Ärenden tidigare ÄR påtalat är:

- Antalet färdtjänstbiljetter.
- Snöplogning åt äldre med behov av hemtjänst.
- Seniorboende i Söderbyområdet och på Järsö/Nåtö.
- Hembesök hos 75 +are med uppföljning.

Positivt i planen:

- Sysselsättningshandledare på 100%
- Servicesedlar, vilka förhoppningsvis är på kommande men inte nämns i planen.

5.4 Lagen om klientavgifter bör ses över eftersom den oskäligt drabbar klienterna.

6.2 I den åländska äldreomsorgslagen framgår att äldre skall ha möjlighet att bo i eget hem så länge som möjligt. Förutsättningarna skulle vara större om det fanns servicebostäder att erbjuda.

8.4 Kommunen har i samarbete med ÅHS tidigare gjort hembesök hos äldre över 75. Den verksamheten är avslutad. Vi hoppas kommunen kan uppta en liknande verksamhet eventuellt en verksamhet där man också gör uppföljningar över den äldres mående.

8.5 Trygghetstelefon. Äldre kan beviljas trygghetstelefon som är kopplad till Sveagården. Kommunen betalar installationen och den äldre en månadskostnad. De boende på Sveagården har ingen extra kostnad för telefonen. Det vore skäligt att t.ex. hemmaboende över 85 skulle avlyftas månadskostnaden.

8.6 Social färdtjänst. Äldre kan beviljas färdtjänst. I dagens läge beviljas 8 enkelresor per månad. Det betyder till exempel besök till frisör eller mataffär t/r en gång i veckan. Ingen möjlighet till guldkant så som teater eller konsertbesök.

8.6.3 Äldre kan beviljas närståendevård av någon anhörig eller annan person.

På Sveagården finns periodplatser som närståendevårdaren kan använda vid behov av avlastning.

8.8.2 2006 instiftades en donationsfond vars medel skall användas för kvalitets höjande satsningar för äldre i kommunen.

12.1 ÄR har i flera år påtalat behovet av en sysselsättningskordinator. Från och med 2024 finns en sådan på Sveagården. Vi ser fram emot ett samarbete.

12.3 Kommentarer till Aktivitetsplanen;

Digitala tjänster. Intresse för Äldis i hemmet eller på Sveagården fanns inte och projektet är avslutat.

Pensionärslägenheter för hemmaboende i Lemland bör placeras över hela kommunen. Lemlands kommun bör delas upp i 3 enheter: Järsö/Nåtö, centrum och landsbygd. I dessa regioner bör det planeras pensionärslägenheter.

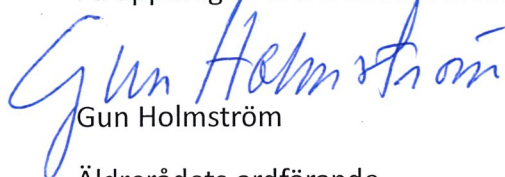
Ett tillägg. Service för hemmaboende pensionärer utan bil. Snöplogning betald av kommunen.

ÄR har tagit an sig uppgifter som inte står i planen. ÄR har bland annat besökt Lemlands och Lumparlands byggnader för att se över tillgängligheten för äldre och handikappade. Tekniska nämnden har fått utlåtandet och även åtgärdat enklare förändringar.

Nu ser vi framemot att träffa sysselsättningskordinatorn och se vad vi kan samarbeta om.

Vi följer gärna med arbetsgruppens arbete och ser fram emot en förbättrad plan.

På uppdrag av äldrerådet i Lemland/Lumparland

Gun Holmström

Äldrerådets ordförande

Info / äldreomsorg
Lumparlands kommun

Innehållsförteckning

1	Hemservice	2
1.1	Regelbundna hemservicebesök.....	2
1.2	Tillfälliga hemservicebesök.....	3
2	Stödtjänster.....	3
2.1	Matservice.....	3
2.2	Dagvårdsverksamhet på Kapellhagen.....	3
2.3	Klädvårdsservice (vårdbehovsbaserad)	4
2.4	Badningsservice	4
2.5	Trygghetstelefon.....	4
2.6	Uppköp och ärenden	4
2.7	Färdtjänst.....	5
3	Effektiverat serviceboende Kapellhagen	5
3.1	Periodplats på ESB Kapellhagen.....	6
4	Institutionsvård	6
5	Närståendevård.....	6
5.1	Ansökan samt utbetalning av arvode	7
5.2	Avlastning	7
6	Taxor.....	8
7	Äldreomsorgsplan.....	8
8	Momsfri socialservice	8
8.1	Godkända företag för momsfri socialservice i Lumparlands kommun	8
9	Kontaktuppgifter för äldreomsorg i Lumparland	9
9.1	Kapellhagen.....	9
9.2	Kommunkansliet.....	9

Äldreomsorg i Lumparland

Lumparlands kommun erbjuder dig olika former av hjälp och stöd både i hemmet och vid Kapellhagen. Kommunen har en väl utbyggd äldrevård.

1 Hemservice

Du kan få hjälp av hemservicen med dina dagliga sysslor i hemmet när du bor hemma och din funktionsförmåga är försämrad p.g.a. ålder, sjukdom eller handikapp.

Vilken hjälp du kan få bedöms individuellt enligt dina behov. Ledande närvårdaren gör upp en vårdplan med dig/dina anhöriga om den service som behövs. Vårdplanen ses över vid behov och minst en gång/år.

Också för den medicinska vård du erhåller från ÅHS ska en vårdplan göras. Din läkare är ansvarig för att den vårdplanen görs.

Du kan nå hemservicen dygnet runt alla dagar i veckan per tel. 018-359 042.

Vid övriga frågor kontakta ledande närvårdaren på tel. 018-359 041.

Rekommendationer för trivsel och gott samarbete

- Ta emot de hjälpmedel som behövs i vården (t.ex. lyftanordningar), så att hemservicepersonalen kan arbeta ergonomiskt
- Under tiden för hembesöket:
  - Håll hus-/sällskapsdjur i ett stängt rum
  - Rök inte inne
  - Var inte påverkad av rusmedel

1.1 Regelbundna hemservicebesök

Klienter som har ett regelbundet behov av vård och omsorg betalar en månatlig hemserviceavgift beroende på antal besök/vecka. Avgiften baseras på dina inkomster.

Med vård- och omsorgsbehov avses:

- på- och avklädning
- hjälp med den personliga hygienien
  - t.ex. t.ex. bad/dusch, toalettbesök, morgontvätt, insmörjning, tandborstning, rakning, hårläggning och nagelklippning
- andra vård- och omsorgsåtgärder som hör till de dagliga rutinerna
  - t.ex. bäddning

Vård- och omsorgsbehovet indelas enligt följande:

Kategori	Antal besök
A	1 - 3 besök / vecka
B	4 - 7 besök / vecka
C	8 eller fler besök / vecka

1.2 Tillfälliga hemservicebesök

Klienter som har behov av tillfälliga hemservicebesök under högst en månad betalar en avgift per besök.

Om vårdbehovet kvarstår efter en månad, görs beslut om månatlig hemserviceavgift.

2 Stödtjänster

Vissa stödtjänster beviljas efter individuell behovsprövning (som utreder vilken typ av stödtjänster du har rätt till).

Vissa stödtjänster kan du nyttja utan behovsprövning.

2.1 Matservice

Du kan besöka Kapellhagen för lunch ca kl. 11.30 eller få hemtransport av lunchmat från kommunens kök. Hemtransport av lunch är en vårdbehovsbaserad service.

Matlistan finns i kommunbladet och på kommunens hemsida www.lumparland.ax samt kan fås från Kapellhagen. Lunchbeställningen bör göras två dagar i förväg för att kunna planera portionsantalet.

I samband med morgon- och/eller tillsynsbesök kan personal tillreda morgon-och/eller mellanmål, och/eller kvällsmål samt hjälpa med att värma mat.

2.2 Dagvårdsverksamhet på Kapellhagen

Dagvårdsverksamheten inkluderar måltid, kaffe och aktivitet på Kapellhagen.

2.3 Klädvårdsservice (vårdbehovsbaserad)

Du kan få din vardagstvätt tvättad på Kapellhagen.

Gällande fintvätt som t.ex. gardiner, mattor m.m. hänvisas till närstående eller privata serviceproducenter.

2.4 Badningsservice

Du kan få hjälp med att duscha på Kapellhagen och kan också boka bastutid.

2.5 Trygghetstelefon

Trygghetstelefon är avsedd för personer som bor hemma och riskerar att falla eller annars känner sig otrygga. Med trygghetstelefonen kan du kalla på hjälp, vilket ökar tryggheten i hemmet.

När du trycker på alarmknappen ringer det hos hemservicepersonalen och du kan tala med personalen där och du ordnas den hjälp du behöver.

Installation av telefonen samt nyckelskåp bekostas av kommunen medan du själv betalar en månatlig avgift för via din telefonräkning.

De som bor på Kapellhagen betalar en månatlig avgift för trygghetstelefonen. Kommunen fakturerar avgiften i samband med hemserviceavgiften.

För ytterligare information kontakta äldreomsorgschefen tel. 018-349 441.

2.6 Uppköp och ärenden

Hemservicepersonalen kan transportera hem dina vardagsinköp från den lokala butiken efter att du själv beställt dina varor från butiken. Denna service är vårdbehovsbaserad.

Hemservicepersonalen kan hämta din receptbelagda färdigt doserade medicin från Första apoteket. Du måste först ordna en fullmakt på apoteket för detta. Medicinhämtning sker varannan vecka.

Övriga ärenden, t.ex. följeslagare till läkare eller bankärenden, får du sköta själv via anhöriga eller din intressebevakare, om du har sådan utsedd.

2.7 Färdtjänst

Det finns två olika typer av färdtjänst:

- A) Ersättning för skäliga kostnader inom stöd för rörligheten (max 8 enkelresor/månad)
- B) Färdtjänst enligt handikappservicelagen, om du har en grav funktionsnedsättning (minst 18 enkelresor/månad)

Inom stöd för rörligheten finns också andra former av stöd.

Det är Kommunernas socialtjänst (KST) som handhar ärenden gällande färdtjänst/stöd för rörligheten. Kontakta KST per tel. 018-532 800 (växel) eller besök hemsidan www.kst.ax för ytterligare information.

3 Effektiverat serviceboende Kapellhagen

Kapellhagen är ett effektiverat serviceboende (ESB), med personal på plats dygnet runt.

Ett effektiverat serviceboende är avsett för personer som inte behöver sjukvård på sjukhusnivå, men som behöver mera vård än vad hemvården kan erbjuda i hemmet.

På Kapellhagen hyr du en lägenhet med pentry, toalett och dusch. Det finns 11 lägenheter, varav 10 ettor och en tvåa.

Endast säng och nattduksbord ingår i hyran. Du får möblera enligt eget önskemål, men undvik gärna mattor p.g.a. halkrisken. Var och en har med sig sina personliga kläder, egna sängkläder och hygienartiklar. Varje rum kan ha egen telefon.

Kapellhagen har en hemliknande miljö och det finns möjlighet till aktiviteter, utevistelse och social samvaro samt gemenskap med andra i liknande situation som din egen.

Service på Kapellhagen baseras på en humanistisk grundsyn, där du som individ är viktig och dina synpunkter är av stort värde när det gäller utformningen av din vistelse där.

För boendet på Kapellhagen betalar du hyra, måltidsavgift, hemserviceavgift och avgift för trygghetstelefon. Klädvårdsservice samt städning 1 gång/vecka ingår i hemserviceavgiften.

I måltidsservicen ingår följande: morgonmål, lunch, mellanmål, middag och kvällsmål.

Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS) ansvarar för sjukvården och den medicinska vården.

Hjälpmiddel kan du låna/hyra från ÅHS hjälpmedelscentral med en betalningsförbindelse från läkare.

För hyran kan *bostadsbidrag* sökas hos FPA, med en kopia av hyreskontraktet.

Gällande dina omkostnader för vårdbehovet kan *vårdbidrag* sökas från FPA, efter att du av din vårdande läkare fått ett C-läkarintyg över ditt vård- och hjälpbehov.

3.1 Periodplats på ESB Kapellhagen

Periodplats tillämpas för en tid om 1 månad under förutsättning att ingen annan vårdbehövande är i behov av periodplats.

I dygnsavgiften ingår hyra, måltider, vård och tillsyn av personalen, badningsservice, klädvårdsservice samt trygghetslarm.

4 Institutionsvård

Lumparland har två platser på Oasen boende- och vårdcenter i Jomala för personer med behov av större sjukvårdsinsatser och vårdbehov än vad Kapellhagen kan erbjuda.

För ytterligare information vänligen se Oasens hemsida www.oasen.ax eller kontakta äldreomsorgschefen per tel. 018-349 441.

5 Närståendevård

Med närståendevård avses vård av och omsorg om en äldre, funktionshindrad eller sjuk person i den vårdbehövandes hem med hjälp av en anhörig eller någon annan som står den vårdbehövande nära.

Närståendevård avser hjälp med den personliga vården och omsorgen, inte enbart hjälp med hushållsarbete eller att uträtta ärenden utanför hemmet.

Kommunen kan vid behov ordna stödtjänster till den som har närståendevård, t.ex. måltidsservice, klädvårdsservice, färdtjänst, dagvård på Kapellhagen, trygghetstelefon samt olika hjälpmedel för funktionshindrade.

Utförligare information om närståendevård finns i kommunens dokument "Principer för närståendevård" som finns på kommunens webbplats

www.lumparland.ax/omsorg/narstaendevard

Kontakta äldreomsorgschefen per tel. 018-349 441 vid frågor eller andra ärenden gällande närståendevård.

5.1 Ansökan samt utbetalning av arvode

Man söker närståendestöd genom att fylla i ansökningsblanketten som finns på kommunens hemsida www.lumparland.ax/omsorg/narstaendevard

Blanketten skickas till: Äldreomsorgschefen, Lemlands kommun, Kommunrundan 7, 22610 Lemland. Blanketten kan också lämnas in till kommunkansliet i Lumparland för vidarebefordring till äldreomsorgskansliet i Lemland.

Ett hembesök inbokas för information om stöd för närståendevård och för att uppgöra en vård- och serviceplan tillsammans med vårdtagaren och närståendevårdaren.

Äldreomsorgschefen gör en bedömning och beslutar om närståendestöd beviljas samt om storleken på vårdarvodet på basen av läkarintyg, vård- och serviceplanen samt de fastställda kriterierna för stöd för närståendevård.

Arvodet utbetalas månatligen i efterskott den sista vardagen i månaden.

Stöd för närståendevård är en skattepliktig inkomst, så vårdaren ska lämna in ett "skattekort för arvode till närståendevårdare" till kommunen.

Närståendevårdaren är olycksfallsförsäkrad av kommunen.

5.2 Avlastning

Kommunen erbjuder möjlighet till avlastning för närståendevårdare, så att avlastningen ingår i avtalet om närståendevård.

Avlastningen sker valbart genom:

- periodvård vid Kapellhagen
- att anlita en annan närstående, som ersätts av kommunen
- via ett privat företag som erbjuder momsfri socialvård, eller
- vid Oasen boende- och vårdcenter

Behovet av avlastning meddelas ledande närvårdare på Kapellhagen, tel 018-359 041 eller äldreomsorgschefen per tel. 018-349 441.

6 Taxor

De aktuella taxorna hittar du på kommunens hemsida www.lumparland.ax/kommunen/taxor-och-avgifter

7 Äldreomsorgsplan

Lumparlands kommun har en äldreomsorgsplan för åren 2022 – 2026. Den finns att få från kommunkansliet eller att läsa på kommunens hemsida www.lumparland.ax

8 Momsfri socialservice

Du är berättigad till momsfri social service om det har konstaterats att du inte klarar av din vardag utan hjälp.

Sjukdom, ålderdom, återhämtning från sjukdom eller skada kan vara orsaker till hjälpbehovet. Momsfri socialservice kan t.ex. vara städning, skötsel av hemmet, hjälp med att uträtta ärenden.

Kontakta själv det företag varifrån du vill köpa servicetjänster. Företaget ska finnas med i listan över företag som kommunen godkännt.

Då det skrivs ett serviceavtal mellan dig och företaget är det viktigt att också göra upp en serviceplan, där ditt servicebehov framgår; hurdana tjänster samt hur ofta du behöver dem.

Serviceavtal och serviceplan är en förutsättning för att erhålla momsfri socialservice. Företaget hjälper dig med detta. När dessa kriterier är fyllda kan företaget fakturera dig de erbjudna tjänsterna momsfritt. Momsens andel av fakturan är ca en fjärdedel.

Dessutom kan du som kund använda hushållsavdraget via deklARATIONEN.

8.1 Godkända företag för momsfri socialservice i Lumparlands kommun

- Hjördis Dammvippa, tel: 040-7616744, e-post: dammvippan@hjordis.ax
- Larisas hemstäd, tel: 0457-3446877, e-post: larisa6304@gmail.com
- Björkkö Ab, tel: 0400-286383, e-post: info@bjorkko.ax,
webbplats: www.bjorkko.ax
- Folkhälsans Hemtjänst och hemsjukvård, tel: 018-527053,
e-post: hemtjansten@folkhal-san.ax
webbplats:
www.folkhal-san.fi/varochservice/servicetjanster/hemvard/hemtjanst-och-hemsjukvard-pa-aland/

- Rent o Fint, tel. 040-5401985, e-post: rentofint2017@outlook.com
- Oy Trendum Ab, tel. 0457-5801234, e-post: info@trendum.ax
(Hemstädning och allmän hemhjälp, dock inte medicinsk)

Uppdaterad lista på företag finns på kommunens webbplats:
www.lumparland.ax/omsorg/momsfri-socialservice

9 Kontaktuppgifter för äldreomsorg i Lumparland

9.1 Kapellhagen

Besöks-/postadress: Prästgårdsvägen 1 – 3, 22630 Lumparland

- Ledande närvårdare: 018-359 041
  - Ordinarie: Susanne Mörn, e-post: susanne.morn@lumparland.ax
  - Ställföreträdande: Katarina Rosenberg,
e-post: katarina.rosenberg@lumparland.ax
- Kapellhagen / hemservice: 018-359 042 / 0457-313 5568,
e-post: kapellhagen@lumparland.ax

9.2 Kommunkansliet

Kyrkvägen 26, 22630 Lumparland

- Äldreomsorgschefen för Lemland/Lumparland.: 018-349 441